

NOT: Tam zamanlı olarak çalıştırılan sözleşmeli personelden işsizlik sigortası priminin kesilemeyeceği hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-3496389

18/01/2023

Konu: Tam Zamanlı Olarak Çalıştırılan
Sözleşmeli Personelden İşsizlik Sigortası
Priminin Kesilemeyeceği

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04.01.2022 tarihli ve 81619346-917.1-7802 sayılı yazınız.

Belediyenizde sözleşmeli personel olarak çalışmakta olanlardan işsizlik sigortası priminin kesilip kesilemeyeceği hakkında görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanununun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49 uncu maddesinde, "...

Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz.

...

Avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmi zamanlı olarak sözleşme ile personel çalıştırılabilir. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak personel sayısı yukarıda belirtilen her unvan için birden fazla olamaz ve bunlarla yapılacak sözleşme süresi takvim yılını aşamaz. Bunlara ödenecek net ücret, aynı unvanlı kadroların birinci derecesinin birinci kademesi için yapılması gereken bütün ödemeler toplamının net tutarının yarısını geçmemek ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere belediye meclisi kararı ile tespit edilir. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli personel olarak çalıştırılanlar için iş sonu tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz. Bunlardan yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olanlar için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz ve aynı kişi birden fazla belediye veya bağlı kuruluşta çalıştırılmaz.

Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uyarınca çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmaz ve ücret mahiyetinde aynı ya da nakdî menfaat temin edilmez. Bu personel hakkında bu Kanunla düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızın 31/12/2021 tarihli ve 2021/26 sayılı "Sözleşmeli Personel İstihdamı" konulu Genelgesinde, "Sözleşmeli personel sosyal güvenlik açısından 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır." hükmü bulunmaktadır.

Öte yandan, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun "İşsizlik sigortasının amaç ve kapsamı ile yetkili, görevli ve sorumlu kuruluşlar" başlıklı 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "Bu Kanun, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci

fikrasının (a) bendi ile ikinci fıkrası kapsamında olanlardan bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalıları, 4857 sayılı Kanuna göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışanlardan 5510 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında işsizlik sigortası primi ödeyen isteğe bağlı sigortalılar ile aynı Kanunun ek 6 ncı maddesi kapsamındaki sigortalıları ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalıları kapsar." hükmü ile işsizlik sigortası kapsamına giren sigortalılar belirlenmiştir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan, "510 sayılı Kanunun; 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri, ikinci fıkrası kapsamında olanlardan bir hizmet akdine dayalı olarak çalışmayanlar ve üçüncü fıkrası, 5 inci, 6 ncı ve geçici 13 üncü maddeleri kapsamında olanlar ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamında olmakla birlikte memur veya 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli statüde bulunanlar ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu, 233 ve 399 sayılı kanun hükmünde kararnameler ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarındaki hükümlerine göre sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar (18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31 inci maddesi kapsamında yer alan sözleşmeli personel dâhil) ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre geçici personel statüsünde çalıştırılanlar bu Kanun kapsamına dahil değildir." hükmü ile de Kanun kapsamına dâhil edilmeyen sigortalı işsizlerin tespiti yapılmıştır.

Mezkûr maddenin üçüncü fıkrasında ise, "İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Sigortalar Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü görevli, yetkili ve sorumludur. Bu amaçla, İş ve İşçi Bulma Kurumu bünyesinde; İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılan işçi, işveren ve devlet katkılarının Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde değerlendirilmesine ilişkin işlemleri yürütmek, primlerin kişi bazında kaydını tutmak, işsizlik ödeneği ödenmesine ilişkin her türlü işlemleri yapmak, sigorta primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna yatırılmasını sağlamak, işsizlere yönelik mesleki eğitim tedbirleri ile ilgili işlemleri yapmak ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere İşsizlik Sigortası Daire Başkanlığı kurulmuştur." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan Sayıştay Başkanlığının işsizlik sigortası hakkında çeşitli tarihlerde vermiş olduğu kararların bazılarında aşağıda yer verilmiştir;

1- Sayıştay 4. Dairesinin 05/12/2019 tutanak tarihli ve 208 Karar/31 İlam No'lu kararında, "5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi uyarınca çalışan sözleşmeli personeller 657 sayılı Kanun kapsamındadır. 4447 sayılı Kanun'un 46'ncı maddesine göre 657 sayılı Kanun kapsamında sözleşmeli olarak çalıştırılan personel için işsizlik sigortası işveren priminin belediye bütçesinden ödenmesi mümkün değildir." hükmünün bulunduğu,

2- Sayıştay Temyiz Kurulunun 13/10/2015 tarihli ve 40878 sayılı İlamında, "5302 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi gereğince çalıştırılan sözleşmeli personel hakkında 5393 sayılı Kanunun 49'uncu maddesi hükümlerinin uygulanacağı, bu kanunla düzenlenmeyen hususlarda ise 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin geçerli olduğu belirtilmiş olup, özel idarelerde kısmi veya tam zamanlı çalıştırılan personelin işsizlik sigortası primi konusunda 5393 sayılı Kanunda hiçbir hüküm bulunmadığından, bu personel için 657 sayılı Kanunun 4/B maddesine göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanması yasal zorunluluktur. Bahse konu hükümler karşısında, özel idarelerin bünyesinde çalıştırılan sözleşmeli personel için 4447 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereği işsizlik sigortası primi ödenmesi mümkün değildir." hükmünün yer aldığı,

3- Sayıştay Temyiz Kurulunun 13/5/2014 tarihli ve 38983 sayılı İlamında, "5393 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesi uyarınca çalışan sözleşmeli personeller 657 sayılı Kanun kapsamındadır. Diğer bir ifadeyle, 4447 sayılı Kanun kapsamına girmediklerinden bu kişiler için işsizlik sigortası işveren priminin kurum bütçesinden ödenmesi mümkün değildir. Buna göre, sözleşmeli olarak çalışan

personelin işsizlik sigortası işveren priminin (%2) özel idare bütçesinden ödenmesi mevzuata uygun değildir." hükmüne yer verildiği görülmüştür.

Öte yandan, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün 9/11/2022 tarihli ve 00012731851 sayılı yazılarında, "...

Bu kapsamda, mevcut düzenlemeler ile Kurumunuz Hukuk Müşavirliği'nin, Çalışma Genel Müdürlüğü'nün ve Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü'nün görüşleri birlikte değerlendirildiğinde, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası kapsamında sözleşme ile tam zamanlı olarak çalıştırılan personelin, işçi veya memur sayılmayan sözleşmeli personel statüsünde istihdam edildiği anlaşılmaktadır. Ancak, ilgili personel her ne kadar 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (b) fıkrası kapsamında değerlendirilmese de 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan ve aynı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uyarınca çalıştırılacak personel hakkında 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (b) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı hükmü ile Sayıştay'ın söz konusu personel için işsizlik sigortası primi ödenemeyeceğine ilişkin daire kararı ve temyiz kurulu ilamları birlikte değerlendirildiğinde, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası kapsamında sözleşme ile tam zamanlı çalıştırılan personel için 4447 sayılı Kanun kapsamında işsizlik sigortası primi kesilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir." denilmektedir.

Yukarıda yer verilen hükümler çerçevesinde, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası kapsamında çalıştırılan sözleşmeli personel için işsizlik sigortası priminin kesilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü